

2014

Bar Mitzvah Online

Bar Mitzvah Ma'amar Yiddish

Bar Mitzvah Online

www.barmitzvah-online.com

פרק א

איתא במדרש תילים, "ר' אליעזר אומר, אמרו ישראל לפני הקב"ה: רבנונו של עולם, רוצין אנו ליגע בתורה יומם ולילה, אבל אין לנו פנאי". אידן זאגן צום אויבערשטן: רבנונו של עולם, מיר ווילן הארעווען אין תורה בייטאג און ביינאכט, אבער מיר האבן נישט קיין צייט. "אמר להם הקב"ה, קימו מצות תפילין ומעלה אני עליכם כאילו אתם יגיעים בתורה יומם ולילה". זאגט דער אויבערשטער צו אידן: זייט מקיים מצות תפילין, וועל איך אייך פאררעכענען ווי איר וואלט הארעווען אין תורה בייטאג און ביינאכט.

איז לכאורה נישט פארשטאנדיק, וואס איז דער ענין פון מצות תפילין וואס פארטרעט לימוד התורה, און וואס איז די שייכות פון די צוויי ענינים, תפילין און לימוד התורה, איינער צום צווייטן.

נאר דער ענין איז, עס שטייט דאך "מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל". זאגט דער מדרש אויף דעם "יש מי שהוא מצוה לאחרים לעשות והוא אינו עושה, אבל הקב"ה מה שהוא עושה אומר לישראל לעשות, שנאמר מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו". עס איז פאראן איינער וואס הייסט אנדערע טאן, אבער ער אליין טוט נישט, אבער דער אויבערשטער, וואס ער אליין טוט הייסט ער אידן טאן, ווי עס שטייט מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו, אז זיינע דברים חוקים ומשפטים וואס ער אליין טוט, זאגט ער אידן צו טאן.

און דער פשט פון "מה שהוא עושה" איז, ווער איז גורם אז דער אויבערשטער זאל טאן די מצוות, דורכדעם וואס אידן טוען די מצוות, זיינען זיי גורם, אז דער אויבערשטער זאל טאן אט א די מצוות, קומט דאך אויס, אז דורכדעם וואס אידן לייגן תפילין, זיינען זיי גורם, אז הקב"ה זאל זיין מניח תפילין.

והנה אמרו רז"ל "תפילין דמארי עלמא מה פתיב בהו? ומי פעמך ישראל גוי אחד בארץ". אז אין דעם אויבערשטנס תפילין, שטייט די מעלה פון אידן, אז זיי

זײַנען אַ גוי אָחד באַאַרץ. קומט דאָף אויס, אַז דורך דעם װאס הקב"ה מניח תפילין, װערן אידן גרעסער.

קלערער פארשטיין דעם ענין, עס שטייט דאָף "השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך ישראל", װײל עס שטייט דאָף "רם על כל גוים הוי" אז הויא יתברך, איז מרומם - דערהויבן פון װעלט, און מצד עצמותו; איז "אם חטאת מה תפעול בו, ורבו פשעיך מה תעשה לו, אם צדקת מה תתן לו, ומה מידך יקח", און אלע עולמות עליונים ותחתונים, זײַנען "כולא קמיה כלא ממש חשיבי", און װי עס שטייט "כי נשגב שמו לבודו", אז שמו איז לבודו, העכער פון װעלט, נאר בלויז "הודו" - זיוו און א הארה פון שמו; איז על ארץ ושמים.

און דאס איז װאס עס שטייט "כד סליק הקב"ה לעילא", דאס מיינט, װען דער חיות פון דער הארה װערט נסתלק למעלה מעלה, צו דער בחינה פון עצמות, און דעמאלט זײַנען די עולמות נישט תופס מקום, און די הנהגה פון די עולמות איז בבחינת שינה כבכול, אזוי ווי א מענטש װאס שלאפט, װאס דער שכל װערט נסתלק פון דער כלי — װאס דאס איז דער גוף — צו זײן מקור ושורש, און עס בלייבט איבער בלויז דער כח הדמיון (דער פארשטעלונגס-קראפט) װאס דאס איז בלויז א רושם.

װאס דערפאר שטייט "ויקץ כישן הוי" און עס שטייט "עורה למה תישן הוי", אז עס זאל זײן דער גילוי "אור אין סוף ברוך הוא" אין חכמה און חסד, אין די בחינה פון עצמותו ומהותו תברך בכבודו ובעצמו, און עס זאל זײן "יאר פניו" עס זאל מאיר זײן פנימיות רצונו, און דאס איז — דורך די המשכה פון תורה און מצוות.

װאס דאס איז װאס ס'שטייט "הבט משמים וראה" און "השקיפה ממעון קדשך מן השמים", װאס שמים איז שם מים, װאס דאס איז בחינת התורה, װעלכע איז געגליכן צו מים [װי עס שטייט "הוי כל צמא לכו למים", װאס דאס גייט אויף

בְּחִינַת הַתּוֹרָה], אִיז דַּעֲמָאֵלְט וְוַעֲט זַיִן "וּבְרַךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל", וְוַיִּיל דּוֹרְךָ אָט דִּי בְּחִינָה וְוַעֲלֵן מִיר, עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, גְּעֻזֶען וְוַעֲרֵן פֿאַר דַּעם אוֹיבְעַרְשְׁטֵן, פֿאַר אַ דָּבָר חָשׁוּב, וְוַיִּיל דַּעַר עֵיקָר הַשְּׂגָה און גִּילוּי אִיז דּוֹרְךָ תּוֹרָה, און תּוֹרָה אִיז בֵּי אונז בְּהַתְגַּלוּת.

וְוַאס דָּאס אִיז וְוַאס דַּעַר פֿסוּק זאַגט "נִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶרְאֵה מִרְאוֹת אַלְקִים", וְוַאס דָּאס אִיז דִּי בְּחִינָה פּוֹן אַסְפֵּקְלֵרְיָא הַמְּאִירָה, אַז דּוֹרְךָ דִּי בְּחִינָה פּוֹן שָׁמַיִם (וְוַאס דָּאס אִיז דִּי בְּחִינָה פּוֹן תּוֹרָה) זַעט זיך פֿאַר דַּעם אוֹיבְעַרְשְׁטֵן כְּבִיכּוֹל, ווי אַיִנְעַר וְוַאס קוֹקט דּוֹרְךָ אַ (לִּיכְטֵנְדִיקֵן) פֿאַרְגֵרַעסֶער-גֵלָאז, וְוַאס דַּעֲמָאֵלְט זַעט זיך דִּי זאַך אַ גֵרַעסֶערע און בְּעַסֶערע ווי אָן דַּעַר גֵלָאז. אַזוי אויך, דּוֹרְךָ דִּי הַבְּטָה וְהַשְׁקָפָה בְּבְחִינַת הַתּוֹרָה, זַעֶען זיך אִידֵן (וְוַאס זַיִנְעֵן מְקַיִם תּוֹרָה) פֿאַר דַּעם אוֹיבְעַרְשְׁטֵן, בְּבְחִינַת שְׂבַח וּגְדוּלָה.

און דָּאס אִיז "וּמִי כְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ", אַז זַיִ זַיִנְעֵן מִמְּשִׁיךְ דִּי בְּחִינָה פּוֹן אֶחָד אִין אֶרֶץ, אַז עַס זַאל שׁוֹרָה זַיִן, און מְתַגַּלָה וְוַעֲרֵן, בְּחִינַת הוֹי אֶחָד אִין אֶרֶץ הַתְּחַתּוֹנָה.

פרק ב

וביאור ענין מעלת התורה, וועט מען דאס פארשטיין, פון מאמר רז"ל "אלפים שנה קדמה תורה לעולם", וואס דער פשט פון "קדמה" מיינט נישט קדימה אין זמן, ווייל זמן און מקום זיינען דאך ביידע מחודשים, און פאר בריאת העולם, איז דאך בחינת הזמן אויף נישט געווען! נאר קדימה מיינט קדימה אין מעלה, אז תורה איז העכער פון וועלט.

ווייל דער שורש ומקור פון עולמות איז פון בחינת מדות, ווי עס שטייט "ששת ימים עשה" און עס שטייט נישט בַּשֵּׁשֶׁת, נאר די ששת ימים זיינען דאס די ששה מדות עליונות, און "ששת ימים עשה" מיינט, אז די ששה מדות עליונות, זיינען נשפּל געווארן אין די בחינה פון עשיה.

וואס דאס איז וואס דער אנפאנג פון די עשרה מאמרות איז "בראשית", וואס דאס איז ברא-שית, וואס דער פשט פון ברא שית איז, על דרך ווי עס שטייט "עולם חסד יבנה", וואס אין דעם זיינען דא צוויי פירושים, (1) איין פירוש איז, אז בכדי עס זאלן נתהווה ווערן עולמות, איז דאס דורך מדת החסד, וואס אט-די מדה איז "אזיל עם כולהו יומין". (2) און דער צווייטער פירוש איז, אז מ'דארף בויען די מדת החסד. און על דרך זה איז בראשית ברא-שית, וואס דאס איז בנין המדות, כדי עס זאל זיין א מקור אויף עולמות ביי"ע.

אבער די תורה איז קדמה לעולם, ווייל "אורייתא מחכמה נפקת", תורה נעמט זיך פון חכמה, און בחינת מוחין זיינען אינגאנצן נישט שייכות צו די עולמות, און אויך ווען ס'איז ניטא צו וועמען צו משפיע זיין א דבר שכל, קען ער זיצן פאר זיך און טראכטן השכלות. אנדערש איז אבער בחינת המדות. על דרך משל מדת החסד, אז ווען עס איז ניטא צו וועמען משפיע זיין טוב וחסד, ווערט דאך די גאנצע מדה בטל, און אזוי ווי זי וואלט אינגאנצן נישט געווען, אזוי ווי מיר געפינען ביי אברהם אבינו, "והוא יושב פתח האוהל כחום היום", וואס דאס וואס ער איז געזעסן פתח

האווהל, איז געווען ווייל ער האט געזוכט עוברים ושבים, בכדי ער זאל האבן צו וועמען משפיע זיין חסד, ווייל אן א מקבל, פארלירט זיך אינגאנצן די פעולה פון משפיע.

און על דרך זה וועט מען פארשטיין למעלה, וואס עס שטייט "זכור רחמיך וחסדיך כי מעולם הָמָה", אז די בחינה פון רחמים וחסדים, האבן א שייכות צו עולמות, און ווי אויבן-גערעדט אין דעם ענין פון "כי אמרתי עולם חסד יבנה", און ווי מען העט געטייטשט, אז מ'דארף בויען מדת החסד, ווייל אן התהוות העולמות דארף מען דאך ניט מדת החסד, ווייל מיט וועמען וועט ער טאן חסד.

און דאס איז וואס דער עץ חיים הויבט אן "כשעלה ברצונו הפשוט להיטיב לברואיו" וואס דאס איז מצד טבע הטוב להיטיב, בחינת השפעת החסד, וואס ווערט נמשך פון בחינת כי חפץ חסד, וואס השפעת החסד איז דער חסד שבחפץ הוי'.

אבער פון בחינת מוחין, איז נישט נמשך געווארן אין בריאת העולם. און כאטש די רז"ל זאגן "בעשרה דברים ברא הקב"ה עולמו, בחכמה ובתבונה ובדעת", און אין ספר יצירה שטייט "בשלשה ספרים כו' בספר וסופר וסיפור", און ווי עס רעדט זיך אין מאמר "ושאבתם", אז סופר מיט א ו' איז חכמה, און ספר אן א ו' איז בינה, אזוי ווי דער סופר וואס שרייבט א ספר, פונדעסטוועגן, דאס וואס ווערט נמשך אין מדות, איז דאס נאר בחינת מוחין שבמדות, אבער נישט מוחין בעצם. אבער "אורייתא מחכמה נפקת", איז דאס פון מוחין בעצם. דערפאר איז אלפים שנה קדמה תורה לעולם [וואס דאס איז אאלפף חכמה אאלפף בינה, וואס דאס זיינען די בחינה פון מוחין, זיינען זיי העכער פון עולם וואס איז מדות, און דאס איז אלפים, פון לשון אאלפף].

פרק ג

וזהו שאמר ר' אליעזר "אמרו ישראל לפני הקב"ה רוצין אנו ליגע בתורה", ווייל דורך לימוד תורה, וועלן זיי ממשיך זיין בחינת מוחין אין מדות, וואס דאס איז א מעלה גדולה ונפלאה, "אבל אין לנו פנאי", מיר האבן נישט קיין צייט. זאגט צו זיי דער אויבערשטער "קימו מצות תפילין ומעלה אני עליכם כאלו אתם יגיעים בתורה יומם ולילה", ווייל דורך מצות תפילין, איז מען ממשיך אז עס זאל זיין הקב"ה מניח תפילין.

וואס דער פירוש פון הקב"ה איז, זו"ן דאצילות (ז"א און מלכות דאצילות), וואס ז"א איז קדוש, און מלכות איז ברוך, ווי ס'איז באוואוסט וועגן דעם ענין פון יום און לילה, אז קדוש איז יום, און ברוך איז לילה, וואס דערפאר, בשעת די מלאכים האבן געזאגט קדוש, האט משה רבינו עליו השלום אויפן בארג געוואוסט, אז ס'איז טאג, און ווען זיי האבן געזאגט ברוך, האט ער געוואוסט, אז ס'איז נאכט.

אבער דער ענין פון "הקב"ה מניח תפילין" איז, די המשכה פון מוחין אין מדות, וואס דאס מיינט בחינת מוחין בעצם, און דעריבער, איז א קטן וואס איז נאך נישט געווארן דרייצן יאר, איז ער פטור פון תפילין, ווייל ער ווערט נישט אנגערופן "איש", און האט בלויז קטנות המוחין, נאר ווען ער ווערט א בן י"ג שנה ויום אחד, וואס דעמאלט ווערט ער א איש, איז דעמאלט דורך הנחת תפילין, איז ער ממשיך אז עס זאל זיין הקב"ה מניח תפילין.

איז פון דעם פארשטאנדיק, אז דער ענין פון תפילין שלמעלה, איז המשכת מוחין בעצם, קומט דאך אויס, אז דאס איז איין בחינה מיט דעם ענין פון לימוד התורה. און דערפאר זאגט ער "קימו מצות תפילין ומעלה אני עליכם כאלו אתם יגיעים בתורה יומם ולילה", ווייל דורך תפילין, טוט מען אויף דעם זעלבן ענין ווי דורך לימוד התורה.

און דאס וואס ער זאגט "פאילו" (וואס דאס ווייזט אויס אז עס איז נישט מממש די זעלבע זאך). איז עס ווייל דורך גיעה אין תורה, וואלט עס נמשך ווערן אין אור העולם, דערפאר זאגט ער, אז הגם דורך תפילין ווערט המשכת המוחין אין שורש ומקור המהווה עולמות, פונדעסטוועגן "מעלה אני עליכם כאילו אתם גיעים בתורה יומם ולילה" אין בחינת עולם שלמה.

© www.Barmitzvah-Online.com